

04.11.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**4 Kasım 2021
Perşembe**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

4 Kasım 2021 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Ankara İli, Yenimahalle İlçesi, İvedikköy Mahallesinde Bulunan Taşınmazın, İvedik İçmesuyu Arıtma Tesisi 4. Ünite Gelişim Alanı İşİ Kapsamında Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4733)

— Konya İli, Taşkent İlçesi, Balcılar Mahallesinde Bulunan Bazı Taşınmazların, Söz Konusu İlçenin İhtiyacı Olan Toplu Konutların Yapımı Amacıyla Taşkent Belediye Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4734)

— Konya İli, Beyşehir İlçesi, İçerişehir Mahallesi Sınırları İçerisinde Yer Alan ve Ekli Kroki ile Listede Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın Yenileme Alanı Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4735)

— Bitlis İli, Merkez İlçe, Atatürk, Devrim, Gazibey, Hersan ve Müştakbaba Mahalleleri Sınırları İçerisinde Dere Yatağı Üzerinde Bulunan ve Büyük Kısmı İmar Mevzuatına Aykırı Olarak İnşa Edilmiş Olan 6306 Sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun Kapsamındaki Ekli Listede Belirtilen Özel Mülkiyete Konu Taşınmazların, Üzerlerindeki Yapılarla Birlikte, Oluşabilecek Herhangi Bir Taşkın, Sel ve Benzeri Afetler Durumunda Telafisi Güç Kayıplarının Yaşanmaması Amacıyla Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4736)

— Trabzon İli, Akçaabat İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Bazı Taşınmazların, Hafriyat Dolgu ve Rehabilitasyon Projesinin Gerçekleştirilmesi Amacıyla Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4737)

— 7/10/2021 Tarihli ve 4618 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Onaylanan “Paris Anlaşması”nın Yürürlük Tarihinin 10/11/2021 Olarak Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4738)

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KARARI

— Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulunun 03/11/2021 Tarihli ve 742 Sayılı Kararı

YÖNETMELİKLER

— Başbakanlık Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Mali İşler ve Muhasebe Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Üyelğine ve Üyelik Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik

KURUL KARARLARI

— Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 28/10/2021 Tarihli ve 10518 ve 10519 Sayılı Kararları

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 15/9/2021 Tarihli ve 2017/27678 Başvuru Numaralı Kararı

Pakdemirli: Türkiye'de 'ben zarar ettim' diyen çiftçimiz yok

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, "Türkiye'de bu sezon itibarıyla 'ben zarar ettim' diyen çiftçimiz yok, olmaması gerekir." dedi.

Bakan Pakdemirli, Müsilaj Sorununu Araştırma Komisyonu'nda milletvekillerinin sorularını cevapladı.

Pakdemirli, balık çiftlikleriyle ilgili bir soruya, "Balık çiftliklerinin elbette bir atığı var ama bu organik atık. Doğaya olan zararı insanın zararından çok daha az, turizm tesislerinden çok daha azdır." yanıtını verdi.

Bakan Pakdemirli, Ergene Nehri'ndeki kirlilikle mücadele konusunda planlama çalışmasına başladıklarını açıkladı.

Tarımda peptisit kullanımı ile ilgili soruya Pakdemirli, "Rusya ile ilgili bugün arkadaşlarımla toplantısı vardı. Narenciye ile ilgili sorun olup olmadığını sorduk, bir resmi cevap vermediler ama geri dönen bir ürün yok. 2009'dan beri de 213 tane maddeyi yasakladık. Hala da yasaklayarak gidiyoruz." diye konuştu.

Çiftçilere, "Siz ekip biçmeye devam edin hem Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'nde hem daha öncesinde sizin emeğinizi yere düşürmedik, düşürmeyeceğiz." dediklerini aktaran Pakdemirli, "Türkiye'de bu sezon itibarıyla 'ben zarar ettim' diyen çiftçimiz yok, olmaması gerekir. Gübre desteklerini artırdık, yeterli mi? Değil. Elimde olsa çok daha fazlasını veririm. Çiftçimize moral ve motivasyon vermek en önemlisi." değerlendirmesini yaptı.

Pakdemirli, dünyadaki fiyat artışlarına dikkati çekerek, üretici dostu politikalarla hareket ettiklerini kaydetti.

Kılıçdaroğlu'na cevap verdi

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun grup toplantısındaki sözlerine karşılık veren Pakdemirli, şunları söyledi:

"O güne verdiğimiz fiyat dünya piyasalarının üzerinde bir fiyattı. Kasım ayında benim haziran ayında açıkladığım fiyatı karşılaştırmanız gerekir. Dünya bir pandemi sarmalının içerisinde, burada önemli olan regülasyonu doğru yapmak. Toprak Mahsulleri Ofisimiz de doğru bir regülasyon politikası ile çiftçisini hiç üzmedi, bundan sonra da üzmeyecek merak etmeyin. Maliyetlerin arttığının çok farkındayız, bununla yatıyoruz, bununla kalkıyoruz. Elimizde olan şeyler var, elimizde olmayan şeyler var. Dünyadaki bu emtia fiyatlarının artışı... Çeşitli destekleri açıkladık, açıklıyoruz ve açıklamaya da devam edeceğiz."

Bakan Pakdemirli, gübrenin karaborsada olduğu iddiası üzerine, "Bunların denetimlerine de devam ediyoruz. Ticaret Bakanlığı olsun biz olalım denetimlere devam ediyoruz. Gelen şikayetlerin hepsini de değerlendiriyoruz..." dedi.

Çiftçilerin finansmanla ilgili sorunlarını hem Tarım Kredi Kooperatifleri hem de Ziraat Bankası ile konuştuklarını vurgulayan Pakdemirli, "Bu alanda biraz daha böyle bir dönemde çiftçimizi nefeslendirmelerini, ihtiyaçlarında işletme kredileri kullandırmaları konusunda da bankalarla da konuşuyoruz." İfadelerini kullandı.

Kırsal kalkınma yatırım başvuruları başladı

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, toplamda 1,3 milyar lira yüzde 50 hibe desteği vermeyi planladıkları Kırsal Kalkınma Yatırımlarının 2021-2022 dönemine ait başvurularını almaya başladıklarını bildirdi.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının 2021-2022 Dönemi başvurularının alınmasına başlandı. Konuya ilişkin sosyal medya hesabı Twitter üzerinden açıklama yapan Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, toplam 1,3 milyar lira yüzde 50 hibe desteği vermeyi planladıklarını bildirdi.

Ekonomik yatırımlarda başvurunun 21 Ocak 2022 saat 23.59'da, kırsal alt yapı için ise başvurunun 17 Aralık 2021 saat 23.59'da sona ereceğini belirten Pakdemirli, şunları kaydetti: "Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında 74'ten fazla makine ve ekipman yüzde 50 hibe desteği ile çiftçilerimize can suyu olmaya devam edeceğiz. Bu dönem mevcut çiftçilerimizin makine-ekipman ihtiyaçlarının karşılanması için KKYDP 2021-2022 dönem başvuruları, Altyapı A İş Planı kapsamında 300 bin liraya kadar yüzde 50 hibe desteği için başvurular başlamıştır. 40 bin liraya kadar olan makine ve ekipmanlara öncelik verilecektir. Bu dönem ilk defa proje başvurularında asil ve yedek liste açıklanacak, böylece daha fazla proje hayata geçmiş olacaktır."

Buğday ithalatında Çin'i bile geçerek dünya lideri olduk

Türkiye, 1.4 milyar nüfusa sahip Çin'den bile daha fazla buğday ithal eder hale geldi ve buğday ithalatında dünyada ilk sıraya yerleşti.

Türkiye, buğday ithalatında dünya şampiyonu oldu. İYİ Parti, yanlış tarım politikaları ile buğday ithalinden kimlerin haksız kazanç sağladığının Meclis tarafından araştırılmasını istedi, ancak önerge AKP oylarıyla reddedildi.

İYİ Parti Kayseri Milletvekili Dursun Ataş, “2020 yılında 9 milyon 750 bin tonluk buğday ithalatıyla 1.4 milyar nüfuslu Çin'i bile geride bıraktık. Kanada ve Meksika'dan buğday ithal eder hâle geldik” dedi ve şunları söyledi:

MİLYARLAR GİDİYOR

“AKP'den önce ülkemiz, buğdayın gen merkezî, Anadolu ise tahıl ambarı olarak bilinirdi. Ancak başarısız tarım politikaları yüzünden buğdayı bile ithal eder duruma geldik. Ürettiğimiz toplam buğdayın yarısı kadarını dışarıdan ithal ediyoruz. Buğday ithalatına 2020 yılında ödediğimiz para tam 2.3 milyar dolardır. Kendi çiftçimizden 2.480 liraya alınan buğday 3.230 liraya ithal edildi. Yani iktidar buğday için Türk çiftçisine ödediği paranın yüzde 45 fazlasını yabancı çiftçiye ödedi. Türk çiftçisinin günahı nedir?”

654 bin çiftçi tarımdan koptu

CHP Burdur Milletvekili Mehmet Göker ise, 2003 yılından bu yana tarım sektöründe yaklaşık 654 bin çiftçinin üretimden koptuğunu belirterek, “2 Trakya büyüklüğündeki alanımızda ekim dikim yapılamamakta” dedi. Türk çiftçisinin maliyetlerinin artması nedeniyle ekim yapamaz hale geldiğini anlatan Göker, “Gübre fiyatlarına son altı ayda 31 kez zam yapılmışken bu çiftçi nasıl üretim yapacak?” diye sordu.

2022 üretimi için bitkisel ürün sigortalama işlemleri başladı

Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM), 2022 yılı üretim sezonu için Bitkisel Ürün Sigortası ve Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası (KBKVS) başvurularının yetkili sigorta şirketlerinin acentelerine yapılabildiğini bildirdi.

Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM), 2022 üretimi için bitkisel ürün sigortalama işlemlerinin yapılabileceğini duyurdu.

Konuya ilişkin TARSİM'den yapılan açıklamada, küresel iklim değişikliklerinin etkileriyle birlikte tarımsal faaliyetlerin son yıllarda yüksek düzeyde risk altında olduğu belirtilerek, dolu, don, fırtına, sel-su baskını, yangın ve kuraklık gibi meteorolojik afetlerle daha sık karşılaşıldığı ve kayıpların arttığı anımsatıldı.

Sigortanın ihmal edilmemesi ve tarımsal üretimin mutlak bir parçası haline gelmesi gerektiği aktarılan açıklamada, üreticilere yeni dönem ekilişleri ile ilgili bitkisel ürünlerini sigortalatmaları konusunda çağrıda bulunuldu.

Açıklamada, şunlar kaydedildi: "Üreticilerimiz, Tarım ve Orman Bakanlığı nezdindeki Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) mutlaka kayıt yaptırmalı ya da kayıtlarını güncellemelidir. Sonrasında, poliçe süresini kaçırmamak için bitkisel ürünlerde değişiklik gösteren son poliçe kabul tarihlerini tarsim.gov.tr üzerinden takip ederek yetkili sigorta şirketlerinin acenteleri aracılığıyla tarım sigortası başvurusunda

04.11.2021

bulunabilir. Bitkisel Ürün Sigortası'nda üreticinin priminin yüzde 50'si, Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortası'nda 2022 yılına özel olmak üzere yüzde 70'i ve meyvelerde ise don teminatı priminin yüzde 67'ye varan kadar kısmı devlet tarafından karşılanıyor. Ayrıca, üreticilere çeşitli indirim ve ödeme kolaylıkları da sunuluyor. 2022 yılı üretim sezonunun ülkemize, üreticilerimize ve paydaşlarımıza hayırlı olmasını dileriz."

Tarım sektörü ihracatı ekimde yüzde 21,8 arttı

Türkiye tarım sektörü ihracatı, 2021 yılı Ekim ayında, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 21,8 artarak 2 milyar 840 milyon dolara ulaştı.

Türkiye İhracatçıları Meclisi'nin (TİM) verilerine göre, Türkiye'nin tarım ihracatı ekim ayında geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 21,8 artarak 2 milyar 840 milyon 461 bin dolara çıktı.

Tarım sektörü böylece aylık bazda tüm zamanların en yüksek dış satımını gerçekleştirdi. Türkiye'nin tarım ihracatı, geçen ay toplam ihracatın yüzde 14,9'unu oluşturdu. Ekimde sanayi ihracatı yüzde 18,8 artışla 15 milyar 769 milyon 914 bin dolara, madencilik ihracatı da yüzde 18,4 yükselerek 466 milyon 287 bin dolara çıktı.

Hububat, bakliyat, yağlı tohumlar liderliği bırakmadı

Tarıma bağlı sektörler arasında geçen ay en fazla ihracatı 903 milyon 561 bin dolarla hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri gerçekleştirdi. Sektör böylece tarım ihracatında liderliği bırakmadı.

Hububat bakliyat yağlı tohumlar ve mamullerini, 615 milyon 126 bin dolarla mobilya kağıt ve orman ürünleri, 292 milyon 381 bin dolarla yaş meyve ve sebze, 289 milyon 497 bin dolarla su ürünleri ve hayvansal mamuller, 251 milyon 315 bin dolarla fındık ve mamulleri, 196 milyon 784 bin dolarla kuru meyve ve mamulleri, 181 milyon 772 bin dolarla meyve sebze mamulleri, 76 milyon 773 bin dolarla tütün, 25 milyon 274 bin dolarla zeytin ve zeytinyağı, 7 milyon 980 bin dolarla süs bitkileri ve mamulleri izledi.

İhracat sadece 1 sektörde geriledi

Tarım grubu bünyesindeki 10 sektörden 9'u geçen ay ihracatını artırırken sadece 1 sektör geriledi

Tarıma bağlı sektörler arasında bu dönemde ihracatını en fazla artıran sektör yüzde 46,9 ile fındık ve mamulleri oldu.

Fındık ve mamulleri sektörünü yüzde 35,5 ile hububat bakliyat yağlı tohumlar ve mamulleri, yüzde 23,3 ile su ürünleri ve hayvansal mamuller, yüzde 16,8 ile mobilya kağıt ve orman ürünleri, yüzde 14,9 ile zeytin ve zeytinyağı, yüzde 10,8 ile yaş meyve ve sebze, yüzde 7,9 ile meyve sebze mamulleri, yüzde 3 ile kuru meyve ve mamulleri, yüzde 2,2 ile süs bitkileri ve mamulleri oldu. Tütün sektörünün ihracatı ise yüzde 3,8 değer kaybetti.

En çok talep ABD ve Iraktan geldi

Tarım sektörü bünyesindeki gruplara en fazla talep ABD ve Iraktan geldi. Meyve sebze mamulleri, tütün, zeytin ve zeytinyağı sektörleri en fazla ABD'ye, Hububat bakliyat yağlı tohumlar ve mamulleri, mobilya kağıt ve orman ürünleri, su ürünleri ve hayvansal mamuller en fazla Irak'a, fındık ve mamulleri, kuru meyve ve mamulleri sektörleri en fazla Almanya'ya, süs bitkileri ve mamulleri sektörü en fazla Hollanda'ya, yaş meyve ve sebze sektörü en fazla Rusya'ya dış satım yaptı.

ABD'ye meyve sebze mamulleri 27 milyon 101 bin dolar, tütün sektörü 16 milyon 63 bin dolar, zeytin ve zeytinyağı sektörü 4 milyon 340 bin dolar, Irak'a hububat bakliyat yağlı tohumlar ve mamulleri 191 milyon 69 bin dolar, mobilya kağıt ve orman ürünleri 89 milyon 288 bin dolar, su ürünleri ve hayvansal mamuller sektörü 55 milyon 600 bin dolar, Almanya'ya fındık ve mamulleri 66 milyon 367 bin dolar, kuru meyve ve mamulleri 31 milyon 62 bin dolar, Hollanda'ya süs bitkileri ve mamulleri sektörü 3 milyon 636 bin dolar, yaş meyve ve sebze sektörü Rusya'ya 108 milyon 767 bin dolar tutarında dış satım yaptı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan doğalgaz açıklaması

Cumhurbaşkanı Erdoğan, AK Parti iktidarının 19. yılı nedeniyle yaptığı açıklamada Karadeniz'de bulunan doğalgazla ilgili olarak 'İnşallah müjdeyi vereceğim ama biraz sabır.' diye konuştu.

Enerji olayında Türkiye birçok sıkıntıyı aşmış durumda olduğunu belirten Erdoğan, Karadeniz'de doğalgazla ilgili "inşallah müjdeyi vereceğim ama biraz sabır." diye konuştu.

Erdoğan, Ukrayna Büyükelçisi Vasyl Bodnar'ın Güven Mektubu Takdim Töreni öncesinde basın mensuplarına açıklamalarda bulundu.

Cumhurbaşkan Erdoğan AK Parti'nin 19'uncu kuruluş yıl dönümüyle ilgili bir soruya, "19 yıl içinde milletimizin teveccühüyle bugünlere geldik ve herhangi bir sıkıntıyı yaşamadan sürekli artarak devam eden bir hizmet yolumuz oldu. Ülkemizin dört bir yanını altyapı, üstyapı, tüm hizmetlerle donattık ve bu hizmet yarışımız aynı şekilde hep devam etti, devam ediyor. Bu konuda asla fire vermedik." diye yanıt verdi.

Erdoğan, bu süreçte sadece Türkiye'de değil dünyanın değişik ülkelerinde de hizmet yarışını sürdürdüklerini belirterek, "Gördüğünüz gibi kıtaları dolaşıyoruz. Afrika'nın 51-52 ülkesini dolaştım, Latin Amerika olsun Amerika'nın kendisi olsun buraları defaatle dolaştım." diye konuştu.

"Gelecek nesiller için abide"

Erdoğan, ABD'nin New York kentinde, Birleşmiş Milletlerin tam karşısındaki Türkevi'nin 4,5 yılda bitirilmesinin önemine işaret ederek, "Oraya böyle bir markayı kurmuş olmamız, bizim için değil bizden sonra gelen nesiller için çok önemli. Bütün bunlar bizden çok, bizden sonra gelecek nesiller için de hakikaten abide olacak." diye konuştu.

Erdoğan, iktidara geldiklerinde 76 üniversite bulunduğunu hatırlatarak, "Bu 76 üniversiteyi 207 üniversiteye çıkardık. Şu anda üniversitemizin olmadığı ilimiz yok. Her ilde üniversitemiz var. Dolayısıyla Anadolu'nun tüm illerinde artık gençlerimiz, yavrularımız üniversiteye gitmek için Hakkari'den çıkıp İstanbul'a gelmeyecek. Hakkari'de oradaki üniversite okuyacak, Şırnak'ta okuyacak, Van'da okuyacak." dedi.

'Doğalgazda biraz sabır'

Hastane olmayan il bulunmadığını, her yeri şehir hastaneleriyle donattıklarını ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Bunlardan daha güzel hizmet olur mu? Koronavirüs süresi içinde eğer bu hastanelerimiz olmasaydı halimiz ne olurdu? Koronavirüs salgınının olduğu sürede bu hastanelerle birçok sıkıntıyı aştık. Aynı şey enerjide. Şu anda enerji olayında Türkiye birçok sıkıntıyı aşmış vaziyette. Hele hele Karadeniz'de doğal gaz olayıyla ilgili attığımız adımı neticelendirdiğimiz anda, buralardan doğal gazı çıkarmaya başladığımız anda inşallah müjdeyi vereceğim. Ama biraz sabır. Oradan o doğal gazı çıkardığımız anda sadece inşallah devletin kasasına girmeyecek aynı zamanda vatandaşımın da kasasına girecek."

Kılıçdaroğlu: Tarımdan çekilmenizi teşvik ediyorlar, dışarıdan getiriyorlar

CHP lideri Kılıçdaroğlu, "Bütün mesele, kaynak kimin için harcanır? Üreten için mi, alın teri döken için mi harcanacak yoksa birilerine mi verilecek? Şimdi birilerine veriliyor. Biz ona '5'li çete' diyoruz. Oraya veriliyor, büyük ölçüde. Üretene verilmiyor, çiftçiye verilmiyor. Size verilmiyor ama sizin tarımdan çekilmenizi teşvik ediyorlar, dışarıdan getiriyorlar." diye konuştu.

Yozgat'ın Yerköy ilçesine bağlı Sekili köyünde çiftçiler ve köy muhtarları ile kahvaltıda bir araya gelen CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, burada yaptığı konuşmada, meraklanmalarını, az kaldığını ve sorunları halledeceklerini söyledi.

Bu memleketin aslında zengin ve kaynaklarının olduğunu belirten Kılıçdaroğlu, şunları kaydetti:

"Bütün mesele, kaynak kimin için harcanır? Üreten için mi, alın teri döken için mi harcanacak yoksa birilerine mi verilecek? Şimdi birilerine veriliyor. Biz ona '5'li çete' diyoruz. Oraya veriliyor, büyük ölçüde. Üretene verilmiyor, çiftçiye verilmiyor. Size verilmiyor ama sizin tarımdan çekilmenizi teşvik ediyorlar, dışarıdan getiriyorlar. 'Dışarıdan daha ucuza getiriyoruz' diyorlar. Dolar arttı, aldı başını gidiyor. Size verilen paradan çok daha fazlasını yurt dışındaki çiftçiye veriyor. Onlar kazanıyor, siz kazanmıyorsunuz. Onlar kar ediyor, siz kar etmiyorsunuz. Biz onlardan mal alıyoruz kazanıyorlar, bir de onların devleti çiftçisine büyük yardımlar yapıyor. İki yerden kazanıyorlar. Siz de kaybediyorsunuz. Bunu değiştireceğiz. Beraber değiştireceğiz."

Babacan: Enflasyon 19 yıl öncesinin bile 13 puan üzerinde

DEVA Partisi lideri Babacan, TÜİK'in açıkladığı enflasyon verileri ile ilgili, "Koskoca ülke Survivor setine döndü. Üç kuruş parayla hayatta kalmaya çalışanların ülkesi olduk. Bugünkü iktidar, enflasyonu, 19 yıl öncesinin enflasyonunun bile 13 puan üzerine çıkartmış durumda." dedi.

Demokrasi ve Atılım (DEVA) Partisi Genel Başkanı Ali Babacan, TÜİK'in açıkladığı son enflasyon verilerini değerlendirdi.

Babacan, "TÜİK yayımladığı rakamlara göre, tüketici fiyatlarındaki enflasyon yıllık yüzde 20'ye dayandı, üretici ise yüzde 46'yı geçti. Bağımsız kuruluşların açıkladığı tüketici enflasyonu ise yüzde 50 mertebesinde. Makyajlanmış rakamlar dahi çok vahim. File dolmuyor." dedi.

Babacan, "TÜİK'e baktığımızda bile, son 1 yılda patlıcana yüzde 67, domatese yüzde 62, bibere yüzde 61 zam geldiğini görüyoruz. Doğal gaz ve elektrik zammı her gün birbirleriyle yarışıyor." diye konuştu.

"Koskoca ülke Survivor setine döndü. Üç kuruş parayla hayatta kalmaya çalışanların ülkesi olduk. Ülkemizin ekonomisini berbat ettiler." diyen Babacan konuşmasında şunları kaydetti:

"Daha biraz önce Ankara'nın Çamlıdere ilçesindeydim. Çamlıdere ilçe başkanımızın vefatı nedeniyle cenaze ortamındaydım. Cenaze ortamında bile bir vatandaşımız

gelip, 'Biz emeklileri galiba canlı canlı şu tabutlara koyacaklar' dedi. Bir başkası 'Geçinemiyoruz' dedi. Zor günlerden geçiyoruz.

2002 seçimlerinden bu yana tam 19 yıl geçmiş. Üretici enflasyonu o dönemden 13 puan daha yüksek. Bugünkü iktidar, enflasyonu, 19 yıl öncesinin enflasyonunun bile 13 puan üzerine çıkartmış durumda. Üretici enflasyonu, sonra tüketici enflasyonuna dönüyor. Bugünkü rakamlar, aynı zamanda yüksek enflasyonu haber vermiyor; üretici fiyatlarındaki artışın bir sene sonra tüketici fiyatlarına yansiyarak enflasyonun daha da artacağını bize söylüyor.

"Hükümet, döviz kurundaki kontrolü elinden kaçırmıştır"

Tarafı Cumhurbaşkanı ile akraba bakan, 2018'de ülkeyi yönetmeye başladı. Hemen 4 ay sonra, ilk defa tüketici enflasyonu yüzde 25'i geçti. Erdoğan ne diyor? 'Faiz sebep, enflasyon sonuç' diyor. Son 2 ayda ne oldu? Merkez Bankası'nın faizi 3 puan düşürüldü. Hazine'nin borçlanma faizleri yüzde 3 arttı. Dolar kuru 8,30'dan 9,70'e çıktı. Dolar kurunun bir süre sonra TÜFE'ye, ÜFE'ye yansması mukadder. Bu ülkede kur arttığında enflasyon artıyor, fiyatlar artıyor. Bazı temel ürünlerin fiyatında tüm dünyada bir miktar artış var, ancak Türkiye'deki enflasyonun ana sürükleyicisi kur artışıdır.

Hükümet, döviz kurundaki kontrolü elinden kaçırmıştır. TÜFE, ÜFE, enflasyon hepsi artmış durumda. Cumhurbaşkanı'na seslenmek istiyorum: O yanlış tezinizi dayata dayata ülkenin ekonomisini mahvediyorsunuz. Kendisine, enflasyon ve faiz nasıl düşürülür söyleyeceğim. Enflasyon hukukla, adaletle düşer; hak ve özgürlüklerle düşer; şeffaflıkla, hesap verebilir bir yönetim anlayışıyla, gerçek bir demokrasiyle, planlı programlı bir ekonomi yönetimiyle yatırımla, akılla, bilimle düşer. Güven olmadan ülkede yatırım olmaz; üretim, ihracat olmaz. Alın teri, bilek gücü olmadan enflasyon düşmez. Güvenin olmadığı bir ülkede ekonomi asla düzelemez.

Çok kısa bir zamanda hukuku ayağa kaldırmak zorundayız. İlk seçimlerden sonra bu tek kişilik keyfi yönetim anlayışına bir nokta koyacağız. DEVA ekonomisi ile zenginleşeceğiz. Türkiye'yi içine düştüğü zor durumdan kurtaracak olan DEVA ekonomisidir. Bizler, ülkemizi topyekûn zenginleştirmek için hazırız."

Merkez Bankası eski Başekonomisti Hakan Kara bir kez daha faiz indirilirse yaşanacak felaketi açıkladı

Bilkent Üniversitesi İktisat Fakültesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Hakan Kara, Merkez Bankası bir kez daha faiz indirme kararı alırsa yaşanacak felaketi açıkladı. Kara, katıldığı programda enflasyonla ilgili, "Merkez Bankası faiz indirimine devam edecekse yüzde 20-25'lerin üzerine çıkabilecek bir enflasyondan bahsedebiliriz. Ama belirsizlik çok yüksek" dedi.

Bilkent Üniversitesi İktisat Fakültesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Hakan Kara, Bloomberg HT'de katıldığı yayında ekim ayı enflasyon verilerini değerlendirdi.

Önümüzdeki yıl enflasyonda belirgin bir düşük için belirgin bir sebep bulunmadığını söyleyen Kara, "TCMB'nin enflasyon revizyonu makul ama benim beklentim daha üzerinde çünkü petrol fiyatı güncellemelerini tam girmemiş olabilirler. Dolayısıyla enflasyon Merkez Bankası'nın beklediğinin bir üzerinde yüzde 20'lere yakın bir seviyede gerçekleşecek gibi gözüküyor. Önümüzdeki sene için görünürlük çok düşük. Verilen tahmin aralıklarına bakıyorum çok geniş bir banda dağlıyor" dedi.

Kara, "Benim tahminim enflasyonun önümüzdeki yıl bu seviyelerden aşağı düşmesinin zor olacağı. Yüzde 20'ler civarında bir enflasyon yeni normal olarak kabul etmeliyiz. Eğer Merkez Bankası faiz indirimine devam edecekse yüzde 20-25'lerin üzerine çıkabilecek bir enflasyondan bahsedebiliriz ama belirsizlik çok yüksek" diye ekledi.

Deutsche Bank Araştırma Direktörü Wietoska: Zayıf TL ile sağlanacak avantajın sınırları var

DÜNYA'yı ziyaret eden Deutsche Bank Araştırma Direktörü Christian Wietoska, TCMB'nin politika değişikliği konusunda, "Enerji ithalatçısıysanız, cari dengenin kur ve enflasyon üzerindeki etkileri konusunda dikkatli olunması gerek. Zayıf TL ile sağlanacak avantajın sınırları var. Enflasyonun ekonomiye verdiği zarar daha fazla" değerlendirmesini yaptı.

Deutsche Bank Ortadoğu ve Doğu Avrupa Araştırma Direktörü Christian Wietoska, küresel enflasyon endişeleri, gelişmekte olan ölkelerde para politikasında sıkılaşma eğilimleri, zayıf TL ve artan enerji maliyetleri dikkate alındığında, TCMB'nin faiz indirmesine iyi bir açıklama getirmenin kolay olmadığını söyledi.

DÜNYA gazetesini ziyareti sırasında sorularımızı yanıtlayan Wietoska, erken faiz indirimlerinin, enflasyonun beklenenden çok daha uzun süre yüksek kalacağı risklerini artırdığını söyledi.

Küresel ekonomideki belirsizliklere vurgu yapan Wietoska, Fed'in tahvil alımlarını azaltmaya başlamasıyla birlikte dış kaynaklı baskının artacağının da altını çizdi. "Günün sonunda Türkiye'nin içerde enflasyonu kontrol altına alması gerekiyor, bu çok önemli bir nokta" şeklinde konuşan Wietoska, bankanın Türkiye için yılsonu enflasyon

tahmininin yüzde 19,5, TL'nin dolar karşısında yılsonu seviyesi için beklentilerinin ise 9,80 olduğunu ifade etti.

Wietoska, zayıf kurun ihracatı destekleyerek cari açığa iyileşme sağlayacağı ve bunun da kurdaki baskıyı azaltarak enflasyonun aşağı çekilmesine katkıda bulunacağı yönünde tartışmalarla ilgili olarak da, "Türkiye gibi enerji ve emtia ithalatçısı bir ülkede, emtia fiyatları yükseldiği dönemlerde, cari açığın kur ve enflasyon üzerindeki etkileri konusunda daha ihtiyatlı olunmalıdır. Türkiye'de yüksek enflasyonun ekonomiye verdiği zarar daha yüksek" ifadesini kullandı.

Küresel emtia fiyatlarındaki artışları da dikkate alırsak, dünya genelinde enflasyon oranlarında gözlenen yükselişin geçici olduğunu söylemek mümkün mü?

Merkez bankaları enflasyonun geçici olmasını ve 2022'de normal seyrine dönmesini beklerken, enflasyonun başlangıçta beklenenden çok daha uzun süre yüksek kalacağına dair işaretler artıyor. Pek çok ekonomist, politikacı ve merkez bankasının Avrupa'daki enflasyon dinamiklerini hala hafife aldıklarını düşünüyorum. Merkez bankalarının bu zorluğu nasıl çözeceği en zor soru. Örneğin ECB'nin likiditeyi çok hızlı geri çekmesi halinde, önümüzdeki yıl iç talebin düşmesiyle birlikte bir stagflasyon senaryosu içinde sıkışıp kalabiliriz. Hükümetlerin mali desteklerini azaltmaya başlaması gerekirken, kısa vadeli zorlukların üstesinden gelmek için bir süre daha mali desteklerin devam ettiğini görebiliriz.

Merkez Bankası'nın son faiz indirimlerinin sizce ne gibi etkileri olacak? Enflasyonla mücadele konusunda nasıl bir yol izlenmeli?

Küresel enflasyon endişeleri, para politikasında sıkılaştırma eğilimleri, liradaki değer kaybı ve artan enerji maliyetleri dikkate alındığında, TCMB'nin bu noktada faiz indirmesini açıklamak zor. Fed'in tahvil alımlarını azaltmaya başlamasıyla birlikte gelişmekte olan ülke para birimlerinde değer kaybı baskısı yüksek olmaya devam edecek. Faiz indirimleri, belki yılsonuna doğru enflasyonda bir miktar düşüş görülebileceği beklentisiyle açıklanabilirdi, ancak erken faiz indirimleri enflasyonun beklenenden çok daha uzun süre yüksek kalacağı riskini artırdı. Burada çok hassas bir denge söz konusu.

TL'nin çok fazla değer kaybetmesi yatırımcılar açısından belirsizlik yaratabilmektedir. Macaristan ve Polonya gibi enflasyonu ithal eden ülke merkez bankaları, artan enflasyona karşı faizleri artırmak durumunda kaldı. Önümüzdeki yıla ilişkin küresel büyüme beklentileri için belirsizlikler söz konusu ve bu da ülkelerin güçlü bir iç talep oluşturmasını daha önemli hale getiriyor. Sonuç olarak, Türkiye'nin dengeli büyüme için gelecek yıl içeride enflasyonu kontrol altına alması gerekiyor.

Türkiye'nin kısa vadede enflasyon görünümünü nasıl değerlendiriyorsunuz; beklentileriniz neler?

Eylül ayında TÜFE enflasyonu %19,58 oldu ve bizim yılsonu enflasyon tahminimiz %19,5. Kurda devam eden zayıflık, yüksek emtia fiyatları ve gelebilecek ekstra faiz indirimleri nedeniyle bu tahmin üzerindeki riskler yukarı yönlü. Mevcut enflasyon düzeyine (%19,58) kıyasla yılsonunda enflasyonda önemli bir düşüş beklemiyoruz. Ekim ayı enflasyonunu %20,3 olarak bekliyoruz. Enflasyonda küresel olarak yukarı yönlü seyrin devam etmesi ve liradaki zayıflık nedeniyle enflasyonda önemli yukarı yönlü riskler var. Enflasyonun yılsonuna kadar %20'nin üzerine çıkma ihtimalini de göz ardı edemeyiz. Enflasyonun gelecek yıl da merkez bankasının tahmininin üzerinde kalmasını bekliyoruz.

Zayıf kurun ihracatı destekleyerek cari açıkta iyileşme sağlayacağı ve bunun da kurdaki baskıyı azaltarak enflasyonun aşağı çekilmesine katkıda bulunacağı yönünde görüşler var. Doğru strateji ne olmalı?

Ekonomik olarak bu gerçekten doğru olabilir. Aslında daha zayıf bir para birimi ihracat piyasası için destekleyici olabilir ve ülkeyi işgücü maliyeti açısından daha rekabetçi hale getirebilir, ancak bunun da sınırları vardır.

Enflasyonun çok yüksek olmasının getirdiği kayıplar ekonomi için çok daha ağır olabilir. Enerji ithalatçısıysanız, artan emtia fiyatları ve zayıf kur söz konusuysa cari dengenin kur ve enflasyon üzerindeki etkileri konusunda daha dikkatli olunması gerekir.

Öncelikle cari açığı ve enflasyonu yukarı çekecek olan iç talebin etkisini göz önünde bulundurmalıyız. İkincisi, ihracat artarken sizden ithal edenlerin fiyat düşürme talepleri olabilir. Ayrıca Türkiye'nin üretimi artırabilmek için daha fazla mal ithal etmesi gerekecektir. Bu çerçevede, zayıf kurun cari açıkta belirgin bir iyileşme sağlamasını beklemek doğru olmayabilir. Biz para biriminde istikrarın sağlanmasının, kalıcı yabancı yatırımlar için uygun ortam oluşturacağın ve bu yolla enflasyonda düşüş sağlanabileceğini düşünüyoruz.

Türkiye için önümüzdeki döneme ilişkin fırsatlar, avantajlı olduğu durumlar hangileri?

Türkiye tedarik zincirleri açısından bakıldığında lokasyon olarak çok iyi bir noktada yer alıyor. Şu anda pek çok Avrupalı şirket için tedarik zinciri ve nakliye sorunları önemli bir belirsizlik oluşturuyor. Dolayısıyla bulunduğu konum açısından Türkiye büyük avantajlara sahip. Bu yılki ihracat rakamları da oldukça güçlü. Türkiye, geçen yıl pozitif büyüme rakamıyla dünyadaki birkaç ülkeden biri oldu. Yılın ilk yarısında büyüme çok güçlüydü ve 2021 için yüzde 9 dolayında gerçekleşebilir. Büyüme tarafında iyimseriz. Turizm bu yıl önemli ölçüde toparlandı ve gelecek yıl daha güçlü olmasını bekliyoruz. Ancak güçlü ihracat ve turizm gelirleri, nispeten istikrarlı bir para

birimiyle desteklendiği takdirde olumludur. Belirsizlikler, bu avantajın bütün potansiyel getirilerinden faydalanılabılmesini zorlaştırıyor.

Avrupa'daki ekonomik görünüme dair neler söylersiniz?

Avrupa'da güçlü toparlanmaya rağmen, kırılğanlıklar devam ediyor. Brexit büyük bir şoktu, ancak diğer AB üyelerinden benzer kararlar beklemiyoruz. Avrupa'da ele alınması gereken önemli konulardan bir diğeri ise yüksek enerji fiyatları. Bu konuyla ilgili, Avrupa'da hükûmetler özellikle düşük gelirli hanehalklarının desteklenmesi konusunda çalışıyorlar. Avrupa'da, özellikle de Almanya'da rekor düzeyde tasarruflar mevcut. Bunlar harcamalar için kullanılırsa Avrupa ekonomisi için dengeleyici etkileri olabilir.

Son olarak, Avrupa'da büyük bir talep şoku yaşıyoruz ve aslında bu endişe duymamız gereken bir durum. Ayrıca Çin şu anda beklenenden çok daha fazla yavaşlıyor, bunun Avrupa ekonomileri üzerine olumsuz bir etkisi olabilir. Pozitif tarafta ise hizmet sektörü Avrupa'da toparlanıyor, ancak bu durum mevcut iş gücü eksikliği nedeniyle çalışanların ücretlerinde artışı beraberinde getirebilir.

EBRD, Türkiye büyüme beklentisini yükseltti

EBRD, Türkiye büyüme beklentisini yüzde 5,5'tan yüzde 9'a yükseltti.

Avrupa Yatırım ve Kalkınma Bankası (EBRD) Türkiye ekonomisinin bu yıl yüzde 9 büyüyeceği tahmininde bulunurken, Merkez Bankası'nın "kafa karıştırıcı" para politikası tutumu ile kalıcı yüksek enflasyonun büyümeyi tehlikeye sokabileceğini belirtti.

EBRD ekonominin gelecek yıl ise yüzde 3.5 büyümesini bekliyor. Bu büyümenin ihracat kaynaklı olacağını belirten EBRD, yine de artan enerji maliyetlerinin ve erken faiz indirimlerinin risk oluşturduğuna dikkat çekti. EBRD'nin Türkiye ekonomisi için bir önceki 2021 büyüme tahmini yüzde 5.5 seviyesindeydi.

"4 puanlık negatif getiri sürdürülebilir değil"

EBRD'nin bölge ekonomilerinden sorumlu başekonomisti Roger Kelly, TCMB'nin cari dengeye odaklanacağına dair "karmaşık mesajının" politikanın daha da "gevşetileceği" bir döneme işaret ettiğini ifade ederek şöyle devam etti: "Bu yıl daha fazla faiz indirimi görme ihtimalimiz var ve daha değersiz bir TL için de riskler çok açık."

Kelly Türkiye ekonomisinin yabancı sermayeye ihtiyacı düşünüldüğünde 4 puan negatif getirinin sürdürülebilir olmadığını belirtti. Kelly, "Eğer yabancı sermayeye hatırı sayılır bir şekilde bağımlı bir ekonominiz varsa ve tahmin edilebilirliği olmayan bir politika ortamında olduğunuz da biliniyorsa işlerin kötüleşeceğini düşünenler de mutlaka ilk fırsatta sermayesini dışarı çıkaracaktır" dedi.

Yeniden değerleme oranı belli oldu

Ekim ayı enflasyonu ile birlikte yeniden değerleme oranı da belli oldu. Başka karar alınmazsa trafik cezaları, harç ve vergiler yüzde 36,20 artacak.

Ceza, harç ve vergi artışları için kullanılan Yeniden Değerleme Oranının hesaplanmasına esas olan enflasyon oranı ise yüzde 36,20 olarak açıklandı.

Eğer Hazine ve Maliye Bakanlığı, Yeniden Değerleme Oranını bu şekilde açıklarsa, 2022 yılında trafik cezası, harçlar ve bazı vergi türleri bu oranda artacak.

Cumhurbaşkanının vergi veya cezaların yeniden değerleme oranının yarısı kadar veya yüzde 50 fazlasına kadar artırma yetkisi var.

En düşük radar cezası 427, alkollü araç kullanma cezası 1906 lira olacak.

CHP'li belediyelerden Kara Kış Fonu: Yeni bir seferberlik başlatılacak

CHP'li Torun, "Belediyelerimiz kara kışta ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza destek olmak için yeni bir seferberlik başlatacak. Bu çerçevede ihtiyaç sahiplerine yönelik aynı ve nakdi sosyal yardımlar, kara kışta, yeni alanları da kapsayacak şekilde artırılabacak." dedi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Seyit Torun, parti genel merkezinde düzenlediği basın toplantısında, CHP'li belediyelerin "Kara Kış Fonu" kapsamında yürüteceği çalışmalar hakkında bilgi verdi.

Siyasi iktidarın, vatandaşın sorunlarını çözmekten uzak, sadece kendi çevresinin çıkarlarını düşünen politikaları nedeniyle halkın ağır bir ekonomik buhranla karşı karşıya bırakıldığını savunan Torun, "Derin yoksulluk nedeniyle millet artık önünü göremez hale geldi." dedi.

Hayat pahalılığının, vatandaşın başa çıkamayacağı seviyelere ulaştığını belirten Torun, "Temel tüketim ürünlerine her gün yeni zamlar gelirken; işçilerimizin, memurlarımızın, emeklilerimizin, çiftçilerimizin gelirleri aynı kalmıştır. Vatandaşlarımız yaklaşan kara kış öncesinde adeta kaderine terk edilmiş durumdadır. Sadece son bir yılda elektriğe 3, doğal gaza 8 kez zam gelmiştir. Kömüre yüzde 89, oduna yüzde 41, tüp gaza yüzde 37 zam yapılmıştır. Millete sırtını dönen iktidar ise artık vatandaşın feryadını duyamaz noktaya gelmiştir." ifadelerini kullandı.

Ülkenin içinde bulunduğu bu tabloyu gören CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun ise tüm siyasi çekişmeleri bir kenara bırakarak, iktidara önemli bir çağrıda bulunduğunu aktaran Seyit Torun, Kılıçdaroğlu'nun ihtiyaç sahibi vatandaşlar için bir "Kara Kış Fonu" kurulmasını önerdiğini söyledi.

"Yeni bir seferberlik başlatacak"

İktidarın, bu samimi çağrıyla dahi görmezden gelerek, sorunlu politikalarında ısrar edeceğini gösterdiğini söyleyen Torun, şöyle konuştu:

"İktidarda bulunmasak dahi, milletimizin yaşadığı ağır sorunlara karşı kayıtsız kalamayız. Ülkemizi, kendi halkına zulmeden bu iktidarın insafına terk edemeyiz. Bu kapsamda, pandemi sürecinde, yangın ve sel afetlerinde, ekonomik kriz şartlarında vatandaşlarımızın yanında olan belediyelerimizi, yine önemli bir süreç beklemektedir. Sayın Genel Başkan'ımızın talimatları kapsamında, bugün, tüm belediyelerimizi resmi bir yazıyla bilgilendirdik. Belediyelerimiz, kara kışta ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza destek olmak için yeni bir seferberlik başlatacak.

Bu çerçevede ihtiyaç sahiplerine yönelik ayni ve nakdi sosyal yardımlar, kara kışta, yeni alanları da kapsayacak şekilde artırılacak. İhtiyaç sahibi ailelerin ısınma, elektrik ve su giderlerine destek verilecek ve bu ailelerin çocuklarının eğitim masraflarının karşılanmasına katkı sağlanacak. İmkânı olan vatandaşlarımızın, ihtiyacı olanlara yardım etmesine fırsat sunan, 'Askıda Fatura' gibi dayanışma projeleri, tüm belediyelerimizde, yeni uygulamalarla yaygınlaştırılacak."

"Biz vatandaş için çalışacağız"

Belediyelerin imkânları ve hayırsever vatandaşların destekleriyle vatandaşların kara kışta bir nebze de olsa rahat nefes alacağına inandıklarını dile getiren Torun, "Siyasi iktidarın sorunlu politikaları, toplumsal dayanışmanın önünde duramayacaktır. Onlar vatandaşa destek olmuyorsa, biz olacağız. Onlar yoksullukla mücadele etmiyorsa, biz edeceğiz. Onlar tefeciler için, küçük bir azınlık için çalışıyorsa, biz vatandaş için çalışacağız." dedi.

CHP'li belediyelerin, siyasi iktidarın tüm baskılarına, tüm engelleme girişimlerine rağmen, vatandaşların yanında durduğunu belirten Torun, salgın sürecinin başında, belediyelerinin bağış hesaplarına dahi el koyulduğunu söyledi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Seyit Torun, "İktidarı şimdiden uyarmak isteriz, sakın ola ki belediyelerimizin kara kışta vereceği hizmetleri engellemeye niyet etmeyin. İhtiyaç sahibi bir vatandaşımızın daha destek almasına mani olmayın. Bu millet, bu iktidarın vatandaşın yanında olmadığını görmüş ve artık bu yönetimden umudunu kesmiştir. O yüzden şunu söylüyoruz, artık gölge etmeyin, başka ihsan istemez." diye konuştu.

Yıllık ÜFE 18 yılın rekorunu kırdı, TÜFE sırada

Alaattin AKTAŞ

04 Kasım 2021 Perşembe

✓ **Yüzde 46.31 ile tüm zamanların rekoru kırıldı. Bu rekordan daha kötü olan, tepe noktaya ulaşıldığı ve artık inişin başlayacağı umudunun olmaması. Son doğalgaz zammı ve kur artışıyla yakında yüzde 50 bile görülebilir.**

Yurtiçi üretici fiyatları yıllık artışta tam 18 yılın rekorunu kırdı. Yİ-ÜFE ekim ayı itibarıyla yıllık bazda tam yüzde 46.31 artış gösterdi. Bu, 2003 bazlı Yİ-ÜFE’de şimdiye kadar görülmüş en yüksek yıllık artışa işaret ediyor.

Şu durumda ne denir, ne yapılır...

Bize bu altın madalyayı getirenlere, kocaman bir alkış!

Bu altın madalyanın elde edilmesine katkıda bulunanlara ve daha da önemlisi katkıda bulunmaya devam edenlere kucak dolusu tebrik!

Yİ-ÜFE’deki altın madalyayla bir zaman sonrası için bizi TÜFE’de de madalya adına umutlandıranlara binlerce teşekkür!

Bu dahiyane ekonomik çözümler olmasaydı, bu dahiyane ekonomi uygulamalarına gidilmeseydi; ne bilelim örneğin “enflasyonu düşürmek için faiz indirilmeseydi” bu oranları görmemiz mümkün olur muydu? Tekdüze bir hayat yaşayan İskandinav ülkelerinden ne farkımız kalırdı?

Bu heyecanı yaşattığınız ve bu rekorları ülkemize getirdiğiniz için sokaktaki vatandaş da, küçük bir işletme sahibi de, büyük bir şirket yöneticisi de; herkes, evet herkes sizlere minnettar.

Biliyoruz; yaptıklarınız yapacaklarınızın teminatı. Bu yüzden bütün ülke rahat, en azından ne olacağı konusunda hiçbir kuşkusu yok.

Ama dikkat etmekte yarar var; artık insanlar kahkahalarla gülmeye başladı!

Ekim ayının gelişmeleri

TÜFE gibi Yİ-ÜFE de 2003 yılı baz alınarak yaklaşık 19 yıldır hesaplanıyor. Fiyat endekslerinde 2003'ün şubatından beri aylık oran oluşuyor. Yani tam 225 aydır... İşte ekim, Yİ-ÜFE'de bu 225 ayın bronz madalyalı ayı oldu.

Aylık bazda en yüksek iki artış yüzde 10.88 ile 2018'in eylülünde ve yine aynı yılın ağustosunda oluşmuştu. Bu yılın ekimindeki yüzde 5.24, üçüncü sıraya yerleşti.

Ama girişte de vurguladığımız gibi üretici fiyatları yıllık bazda rekor kırdı. Fiyat endekslerinde yıllık oranlar 2004'ten itibaren oluşmaya başladı ve aradan geçen sürede en yüksek oran yüzde 46.31 ile bu yılın ekiminde ortaya çıktı.

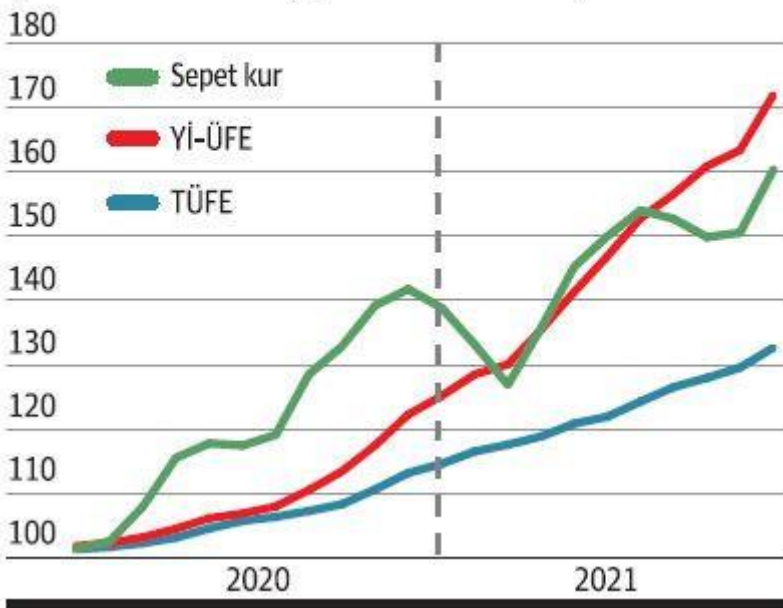
Kur çok fena vuruyor!

Ama ne kadar kötü bir durum ki, Yİ-ÜFE'de artık en yüksek yıllık oranın görüldüğü ve bir geri dönüş başlayacağı umudu kimsede yok. Hele hele sanayide kullanılan doğalgaza yapılan ve yüzde 50'ye yaklaşan son zam düşünülünce...

Ve tabii ki kur baskısı... Sepet kur ekim ayında yüzde 6.5 arttı. Daha önemli bir gösterge aktaralım. Bu ayın daha üç gününde oluşan ortalama kur, geçen ayın ortalamasının yüzde 4 üstünde. Bu eğilim devam ettiği takdirde ay ortalaması bazındaki artış kim bilir nerelere varır.

Üretici fiyatları aldı başını gidiyor!

(Ocak 20-Ekim 21) (Aralık 2019=100)

TÜFE'den haber var: “Bekleyin geliyorum”

✓ TÜFE'deki yıllık artış fiyat etiketi gibi yüzde 20'nin altına takılıp kaldı. Ancak TÜFE'yi tırmandıracak bir dizi etken var. Hem Yİ-ÜFE'den yansıma, hem akaryakıt zamları, hem kur artışı...

Ekim ayında tüketici fiyatları genel olarak yüzde 2 dolayında artar ama bu kez yüzde 3'e yaklaşan bir artış bekleniyordu. Gerçekleşme ise yüzde 2.39 oldu.

Böylece TÜFE'deki yıllık artış yüzde 19.89'a çıktı. 15 gibi, 20 gibi, 25 gibi sayıların hemen altında kalan oranlar fiyat etiketi çağrışımı yapmıyor değil. Hani 20 lira değil de 19.99 gibi... Bizim TÜFE de biraz öyle oldu doğrusu.

Gerçi bir ara Merkez Bankası'nın politika faizi ile bir denge tutturmak gibi bir çaba içinde olduğu iddiası gündeme getirilirdi. Ne var ki Merkez Bankası “Ben artık enflasyonun manşetine de, çekirdeğine de bakmıyorum” dedikten sonra belki TÜİK'in eli daha da rahatladı, kim bilir!

TÜFE buralarda kalmaz

Geçen yılki orana bakınca normal koşullarda yıllık TÜFE artışının kasım ayında gerilemesi beklenir. Geçen yılın kasım ayı artışı yüzde 2.30 ve bu oran kasım ortalamalarının çok üstünde, dolayısıyla çok iyi bir baz etkisi demek.

Ancak bu yılki TÜFE gümbür gümbür gelmeye aday...

Yİ-ÜFE ile TÜFE arasındaki makas her geçen ay açılıyor. Bu hep böyle gitmeyecek. Yıllık bazda tüm dönemlerin rekorunu kırmış olan Yİ-ÜFE artışından TÜFE'ye yansıma olmayacak mı yani, mümkün mü? İki endeks arasındaki fark ekim ayında yüzde 34'e dayandı.

İki endeksin yıllık artışı arasındaki fark da 26 puan düzeyinde.

Tamam, geçiş bire bir olmaz tabii ki ama bir geçiş kaçınılmaz. Hepsini bir yana bırakın; sanayideki doğalgaza her ay gelen ve kasımda rekor düzeyde oluşan zam üretim maliyetini ve dolayısıyla nihai ürün fiyatlarını yukarı çekmeyecek olabilir mi?

Üretici fiyatlarından gelecek etki dışında şu akaryakıt fiyatları meselesi ne olacak? Elde ne ÖTV marjı var, ne petrol fiyatlarının gerilemesi gibi bir avantaj, ne de kur düşüşü. Hani ters yöne giren Temel'in radyoda “Otoyolda ters yönde giden araç var” uyarısını duyunca “Ne biri, hepsi ters yönden geliyor” diye hayıflı anması gibi. Tüm göstergeler bize karşı.

Yurtiçinde de bu ters gidişi destekleyen politikalar eksik olmuyor. Bu yaklaşımla kasım ve aralıkta da faiz indirmeye devam edeceğiz gibi görünüyor.

Ama biraz dişimizi sıkalım; bu uygulamaların sonunda ışık var, enflasyonumuz düşecek! Ancak akla şu da gelmiyor değil; tünelin ucunda gördüğümüz ışık gün ışığı mı, yoksa üstümüze doğru gelmekte olan bir tren mi?

Yİ-ÜFE ile TÜFE'deki yıllık fark

	Endekslerin farkı Yİ-ÜFE/ TÜFE (%)		Yıllık artış farkı Yİ-ÜFE- TÜFE (Puan)	
	2021	2020	2021	2020
Ocak	13,65	3,58	11,19	-3,31
Şubat	14,01	3,71	11,48	-3,11
Mart	17,46	4,02	15,01	-3,36
Nisan	20,53	4,46	18,03	-4,23
Mayıs	24,16	4,65	21,74	-5,86
Haziran	26,68	4,19	25,36	-6,45
Temmuz	27,50	4,65	25,97	-3,43
Ağustos	29,57	6,19	26,27	-0,24
Eylül	29,95	7,95	24,38	2,58
Ekim	33,57	9,45	26,42	6,31
Kasım		11,35		9,08
Aralık		12,57		10,55

Yeniden değerlendirme oranı yüzde 7.24-54.30 arasında uygulanacak

✓ **Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yüzde 36.20 düzeyinde oluşan yeniden değerlendirme oranını yüzde 54.30'a kadar çıkarma ya da yüzde 7.24'e kadar düşürme yetkisi var. Şu koşullarda oranın özellikle MTV'de aşağı çekilmesi kaçınılmaz görünüyor.**

Yeniden değerlendirme oranı belli oldu, yüzde 36.20. Yİ-ÜFE'de ekim sonunda oluşan yıllık ortalama oran otomatik olarak yeniden değerlendirme oranını veriyor.

Eğer Cumhurbaşkanı Erdoğan yetkisini kullanmaz ve bu oranın aynen uygulanması söz konusu olursa 2022'de bir dizi vergi, ceza ve harç bu düzeyde artacak.

Ancak yüzde 36.20'lik bir yeniden değerlendirme oranı şimdiye kadar hiç görülmedi. Bu oran da aydan aya olan yıllık Yİ-ÜFE gibi rekor. Dolayısıyla bu oranın yeniden değerlemeye konu her alanda aynen uygulanması pek beklenmiyor.

Hele hele önümüzdeki yılın TÜFE hedefi 2022-2024 orta vadeli programında yüzde 9.8, Merkez Bankası'nın enflasyon raporunda yüzde 11.8 olarak yer alırken... Dolayısıyla yüzde 10 dolayında bir enflasyon hedefi enen 2022'ye bir dizi vergi, ceza ve harçta yüzde 36.20'lik artışla girilmesi büyük bir çelişki oluşturacak. Bu yüzden de Cumhurbaşkanı'nın yetkisini kullanıp yeniden değerlendirme oranının daha düşük uygulanmasına karar vermesi bekleniyor.

Hangi kalemden ne kadar indirim?

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yüzde 36.20'lik yeniden değerlendirme oranının yüzde 50 fazlasını geçmemek ve yüzde 20'sinden az olmamak üzere yeni oranlar belirleme yetkisi bulunuyor. Yani oran yüzde 7.24 ile yüzde 54.30 arasında belirlenebilir.

Yüzde 36.20'nin üstünde yeni bir oran belirlenmesi şu koşullarda tabii ki beklenmiyor. Oran, olsa olsa aşağı çekilir.

Ancak tüm vergi, harç ve cezalar için tek bir oran uygulanması da söz konusu değil.

Yeniden değerlendirme oranında vatandaş en çok ilgilendiren herhalde motorlu taşıtlar vergisidir. Kabul etmek gerekir, MTV'de yüzde 36.20'lik artış olasılığı çok az. Cumhurbaşkanı Erdoğan, geçtiğimiz yıllarda da MTV için yeniden değerlendirme oranını aşağı çekmişti. 2022 için de benzer bir karar gelebilir. Tabii ki taban oran olan yüzde 7.24'e inilmesi beklenmiyor ama yüzde 15 dolayında bir artış söz konusu olabilir.

Abdulkadir Selvi

Erdoğan'ın sağlığı

4 Kasım 2021

Bir süredir Cumhurbaşkanı Erdoğan hakkında sağlığı yerinde değil algısı oluşturulmaya çalışılıyor. Önceki gün de sosyal medyada Erdoğan'ın öldüğü yönünde çok çirkin bir kampanya başlatıldı.

Bir insanın hayatı üzerinden muhalefet mi olur?

Batsın sizin muhalefetiniz.

Batsın sizin insanlığınız.

Bunu geçmişte **Deniz Baykal** ve **Oğuzhan Asiltürk** için yaptıklarında da karşı çıkmıştım.

Tabii **Erdoğan**'la ilgili algı operasyonlarının bir hedefi var. “**Erdoğan** hasta, Türkiye'yi yönetemiyor” algısını oluşturmaya çalışıyorlar. Bu işin arkasında yabancı ülke istihbarat servisleri ile FETÖ'cülerin bulunduğu bir gerçek. Ancak muhalefet adına buna destek verenler de çıkıyor.

ALGI OPERASYONU

Erdoğan'ı sandıkta yenemeyenler bu kez sağlığı üzerinden bir algı operasyonu yapıyorlar.

Muhtıra verdiler, olmadı. Partisini kapatmaya çalıştılar, muvaffak olamadılar. Darbe yaptılar, başaramadılar. Bu kez de **Erdoğan**'ın hayatıyla oynamaya çalışıyorlar.

İğrençsiniz, iğrençsiniz, iğrençsiniz.

Başaramayacaksınız, başaramayacaksınız, başaramayacaksınız.

AKŞENER İLE SANCAR ARASINDA PKK GERİLİMİ

İYİ Parti Genel Başkanı **Meral Akşener**'in Siirt ziyareti sırasında birisi, “**Burası Kürdistan**” diye çıkış yapmış ama **Meral Akşener** sessiz kalmıştı. **Akşener**'e, İçişleri Bakanı **Süleyman Soylu** ve MHP Genel Başkanı **Devlet Bahçeli** çok sert tepki gösterdiler. **Bahçeli**, “**İYİ Parti Başkanı ‘Burası Kürdistan’dır’ sözüne tek kelime dahi edememiştir. Türkiye sınırları içinde Kürdistan diye bir yer yoktur**” dedi.

İYİ Parti, MHP'den ayrılanların kurduğu bir parti olduğu için PKK ve “**Kürdistan**” üzerinden gösterilen tepkiler, **Akşener**'i zor durumda bıraktı.

HDP, YUMUŞAK KARNI

Millet İttifakı'nın yumuşak karnı HDP. Çünkü HDP ile de olmuyor, HDP'siz de.

Seçim kazanmak için HDP'ye muhtaçlar ama HDP ile birlikte görünmek tepkiye neden oluyor. Bu durum **Meral Akşener** için çarpan etkisi yapıyor. Ne de olsa geçmişi “**Asena**”. O nedenle halk, **Meral Akşener** ile HDP isminin yan yana gelmesine tahammül edemiyor. HDP yüzünden yurt gezilerinde tepkiyle karşılanıyor. Çankırı'da bir esnaf, “**Siz HDP ile bir oldunuz**” demişti. Balıkesir'de, “**Senin HDP ile ne işin var?**” diye tepki gösterilmişti.

Akşener, her defasında HDP ile ittifak haberlerine tepki gösterdi. Ama bu konudaki kuşkuları gidermekte başarılı olamadı.

ÇIRAY VE DERVİŞOĞLU'NUN SÖZLERİ

Aytun Çıray'ın, “**HDP, PKK üzerinden şeytanlaştırılıyor**” sözlerine karşı çıkmadığı, **Müsavat Dervişoğlu**'nun, “**HDP meşru bir partidir**” çıkışına sessiz kaldığı için **Meral Akşener**'in, “**Burası Kürdistan**” sözüne karşı tavır koymaması, HDP ile İYİ Parti arasında bir şey mi var sorusuna haklılık kazandırdı. **Akşener**, sıcaklığına tepki göstermeliydi. Bu tavır, zihinlerde bir bulanıklığa yol açtı.

AKŞENER'DEN PKK ÇIKIŞI

Meral Akşener, dünkü grup toplantısında bu konuya değindi. “**Nasıl olur da ‘Burası Kürdistan’ dermiş. Niye şaşırıyorsunuz, bu kişi bir HDP çalışanı. Biz aylardır ne diyoruz? HDP'yi PKK'nın yanında konumlandırıyorum. HDP, PKK ile arasına mesafe koymalıdır, diyoruz**” dedi.

Net bir tavır koydu. Daha önce de, “**HDP'yi PKK'nın uzantısı olarak görüyoruz**” demişti.

HDP'DEN TEPKİ

Hep diyorum ya muhalefetin yumuşak karnı HDP. Hele İYİ Parti söz konusu olunca bu kelebek etkisi yapıyor.

HDP'den **Akşener**'e anında yanıt geldi. **Mithat Sancar**, “İktidar ne kadar aciz ise HDP'ye iktidar diliyle saldıranlar da o kadar acizdir” dedi.

2023'e giderken muhalefetin işi görüldüğü kadar kolay değil. Daha HDP'nin konumu üzerinde bile anlaşıyorlar.

Meral Akşener, PKK'nın yanında görüyor. HDP'li **Ali Kenanoğlu**, İYİ Partili **Yavuz Ağırlioğlu**'na, “Yavuz it havlamış yine” diye saldırıyor.

FATMA KURTULAN GİBİ

Yakında **Fatma Kurtulan** gibi, “İYİ Parti, size söylüyorum: Size rağmen, içinde bulunduğunuz ittifaka, HDP ve PKK'ya içinde gönül vermişlerin de olduğu insanlar oy verdi. Şu an koltuklarınızda HDP'nin oylarıyla oturuyorsunuz” derlerse şaşırmayın.

TEZKERE KRİZİ BÜYÜR MÜ?

BAŞLIKTAKİ sorunun cevabını hemen vereyim. CHP ile İYİ Parti Irak ve Suriye tezkerelerinden dolayı ters düşmüşlerdi. **Kılıçdaroğlu**'nun, “*Evet dersek Cumhuriyet'e ihanet etmiş oluruz*” sözleri İYİ Parti'de rahatsızlığa yol açmıştı. Bunun üzerine Millet İttifakı'nda bölünme olur mu sorusu gündeme gelmişti.

DEĞİNMEDİLER

Salı günü CHP'nin grup toplantısı vardı. **Kılıçdaroğlu**, bu konuya hiç girmedi. Dün İYİ Parti'nin grup toplantısı vardı. **Akşener** de tezkere konusuna hiç değinmedi.

Liderlerin konuştukları kadar konuşmadıkları konular da bir mesajdır. **Kılıçdaroğlu** ve **Akşener**'in tezkere konusuna değinmemesi ise bu konuyu unutulmaya bıraktıkları anlamına geliyor.

İki liderin tavrına bakınca tezkere konusunun bir krize dönmeyeceği anlaşılıyor.

KANDİL'İ BOMBALAYACAKMIŞ

Kılıçdaroğlu, cumhurbaşkanlığı hesabı uğruna CHP'nin misyonuna ihanet etti. HDP ile birlikte Irak ve Suriye tezkeresine hayır dedi. CHP lideri şimdi HDP ile Türk askerinin yurtdışına gönderilmesi tezkeresine hayır demenin sıkıntısını yaşıyor. Dün Meclis'te iktidar kulisinde bir grup milletvekili ile sohbet ediyorduk. O sırada **Kılıçdaroğlu**, milliyetçi bir şehir olan Yozgat'ta konuşuyordu. CHP lideri, “**Kandil denen terör yuvasını yerle yeksan edeceğim**” deyince milletvekilleri birden ayağa kalktılar. “**Tezkereye hayır**” diyerek tepki gösterdiler.

Kemal Bey, tezkere reddedilseydi Irak'taki Türk askerleri geri çekilecek, Mehmetçiğin kullandığı üslure PKK yerleşecekti. Haberin var mı?

Esfender KORKMAZ

Merkez Bankası'nın faiz yolu kapandı

3 Kasım 2021 Çarşamba

Ekim ayında enflasyon oranları geçen sene aynı aya göre ve öncek ay Eylül ayına göre arttı. Aylık TÜFE oranı yüzde 2,39 yıllık TÜFE oranı yüzde 19,89 oldu. Yi-ÜFE ise aylık yüzde 5,24 ve yıllık yüzde 46,31 oldu.

Dünya da da Enflasyon artıyor. Ancak Yine de Euro bölgesinde 4,1, Dünya ortalaması ise yüzde 5-6 dolayındadır. Türkiye açık ara öndedir.

Yİ-ÜFE 'nin yüksek olması, TÜFE 'nin devam edeceğini gösteriyor. Ayrıca Çekirdek enflasyonda geçen seneye göre arttı ve bu artış enflasyon trendinin yükselme yönünde olduğunu gösteriyor.

EKİM AYI AYLIK VE YILLIK ENFLASYON		
TÜFE	2020	2021
EKİM AYLIK	2,13	2,39
YILLIK	11,89	19,89
12 AYLIK ORTALAMA	11,74	17,09
GIDA YILLIK	16,51	27,41
ÇEKİRDEK ENFLASYON YILLIK	12,00	18,50
Yİ-ÜFE		
EKİM AYLIK	3,55	5,24
YILLIK	18,20	46,31
ARA MALI YILLIK	23,41	53,21
ENERJİ YILLIK	-2,88	72,63

Enflasyonla ilgili üç önemli hususu tartışmamız gerekir;

1. Merkez Bankası Başkanı, Gösterge faiz kararında Çekirdek Enflasyonu dikkate alacağını söyledi ve faiz oranlarını iki ay üst üste indirim yaparak yüzde 16'ya düşürdü. Ekim ayında Merkez Bankasının kabul ettiği çekirdek enflasyon TÜİK'in "C" olarak hesapladığı "Enerji, Gıda ve Alkolsüz içecekler ile tütün ürünleri ve altın hariç TÜFE" oranı yüzde 16,82 oldu. Bu şartlarda, çekirdek enflasyona göre MB gösterge faizi, eksi 0,7 oldu. Merkez Bankasının faiz indirme bahanesi kalmadı.

Aslında, Türkiye şartlarında Merkez Bankasının kabul ettiği Çekirdek enflasyonda doğru değil. Doğrusu "işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altın hariç" olarak TÜİK'in "B" olarak hesapladığı enflasyondur. Bu oran da yüzde 18,50'dir ve MB gösterge faizi bu enflasyona göre eksi 2,11 dir.

Çekirdek enflasyon;

* Fiyatı arz ve talep şartlarından daha çok piyasa dışı faktörlerin etkisinde kalan mallar. Söz gelimi petrolde OPEC kararları Petrol üretim ve fiyatlarında daha etkilidir.

* Üretimi ve arzı yıllık İklim değişiklikleri gibi piyasanın kontrol edemediği olaylara bağlı olarak değişen mallar, söz gelimi tarım ürünleri.

* Fiyatı hükümet kararları ve özel vergiler yoluyla değişen mallar. Alkollü içecekler ve tütün gibi mallar.

* Gıda ve Enerji temel mallar olduğu için, bu malların fiyatlarında artış aynı oranda talebi etkilemiyor. Gıda fiyatları artsa da almak zorundayız. Benzin fiyatları artsa da arabayı çalıştırmak için benzin almak zorundayız.

Bu şartlara Türkiye şartlarında çekirdek enflasyon tarifine uygun olan enflasyon TÜİK'in "B" olarak hesapladığı çekirdek enflasyondur.

TÜİK'in "C" olarak hesapladığı çekirdek enflasyonda alkollü içecekler yoktur. Gıda olarak ta işlenmiş gıda vardır. Benim görüşüme göre, işlenmiş gıda çekirdek enflasyon tanımına uymaz. Çünkü gıdanın işlenmesi ve pazarlanması, bir yıllık iklim değişikliğini geçiriyor. İyi ve kötü yıllar harmanlanmış oluyor.

Dahası, genel olarak reel faiz hesabında TÜFE oranı dikkate alınır. MB Hileli yol seçti ve daha düşük görerek Çekirdek enflasyonu kullandı. Bu durumda da MB gösterge faizinde reel faiz oranı yüzde , eksi 3,33 tür.

2. Türkiye geçmiş yıllarda daha yüksek enflasyon yaşadı. Ama o yıllarda TÜFE oranı, toptan eşya fiyatları yada benzeri Yİ-ÜFE' den daha yüksek idi. Yani enflasyon para ve talep kaynaklı idi.

ENFLASYON		
YILLAR	TÜFE	TOPTAN (Yİ-ÜFE)
1990	60,6	49,3
1995	76,0	65,6
2000	39,0	32,7
2005	7,72	2,66
2010	6,40	8,87
2015	8,81	5,71
2018	20,03	33,64
2019	11,84	7,36
2020	14,60	25,15
2021 (EKİM)	19,89	46,21

Bu günkü enflasyonun temelinde yüzde 10 dolayında bir kronik enflasyon ve üstüne yüksek kurdan kaynaklanan bir yüzde 10 ilave enflasyon var. Bu nedenle Yİ-ÜFE daha yüksek çıkıyor. Bu durum hem enflasyonla mücadeleyi zorlaştırıyor. Hem de TL ile kazanıp, döviz borcu ödeyenler için yüksek risk oluşturuyor. Böyle giderse birçok özel firma bu nedenle ödeme zorluğu yaşayacak, bankalar zora girecek ve Türkiye dış borçlarında temerrüte düşecektir.

3. Gıda fiyatlarında artış yüzde 27,1 ile TÜFE' den daha yüksek oldu. Düşük gelir grupları, işçi ve memurun harcama sepeti içinde Gıda'nın payı, TÜİK'in TÜFE sepeti içindeki paydan daha yüksektir. Bu durumda maaş ve ücretlerin TÜFE kadar artırılması halinde çalışanlar kaybediyor. Ayrıca gizli bir enflasyon vergisi ödemiş oluyorlar.

Türkiye için, düşük gelir grupları ve sabit gelirliler için ayrıca bir geçinme endeksi hazırlanmalı ve artışlar buna göre yapılmalıdır.

İbrahim Kahveci

Kahraman satıcılara ceza...

Hiçbir başarı cezasız kalmamış... Hele de ülkemizde.

Bakın son örneğimiz marketçiler oldu. Meğerse büyük kahramanlık yapıyorlarmış ama derhal cezalarını buldular.

Aslında bunu biz demiyoruz: TÜİK söylüyor.

2016 ortalama fiyatlara göre Ekim 2021 tüketici fiyatları %108 artış göstermiş. Ama aynı dönemde üretici fiyatlarındaki artış oranı %203.

Nasıl ticaret ama...

Satın aldığın ürünün fiyatı senin satış fiyatının iki katı artış göstermiş. Ama sen buna rağmen fahiş fiyattan ceza yiyorsun.

Burası Türkiye...

Her nasıl oluyorsa Üretici Fiyat Artışları -ÜFE gayet iyi geliyor. Orada sorun yok.

Nitekim Ekim 2021'de ÜFE aylık %5,24 ve 12 aylıkta ise %46,31 artış göstermiş. Böylece ÜFE 12 aylık ortalama artışı %36,20 oldu.

Bu durum son 5 yılda belirgin şekilde devam ediyor. 2016 yılında 100 lira olan üretici fiyatı 12 aylık ortalamaya göre son 5 yılda 258 liraya yükseldi. Artış oranı %158

Ama aynı dönemde her ne hikmetse tüketiciler daha ucuza mal satın almışlar. 2016 yılında 100 lira ödenen tüketim malları fiyatı, 2021 Ekim ayında ancak 194 liraya çıkmış. Buradaki artış oranı ise %94

Bu sefer 12 aylık ortalamaları aldık. Çünkü zamlar buna göre yapılıyor.

Bu yılın sonunda motorlu taşıtlar vergisi, harçlar, pullar ya da kısaca vergi artışları %36,2 artacak. Böylece son 5 yılda vergi artışları %158'e varmış olacak.

İyi ama aynı dönemde maaşlar ne kadar arttı? İşte orası ÜFE yerine TÜFE'ye bağlı. Oradaki oran da %94.

Devlet sizden vergi alırken 2 alıyor ama size (emekli ve memura) maaş zammını 1 veriyor. Bunu sadece asgari ücrette biraz aşılıyor, çünkü asgari ücreti ilan ediyor ama kendisi ödemiyor. Hatta oradan da artışa göre vergi alıyor.

BU HESAP KAZANDIRMIYOR

2017 yılından 2021 yılına çalışan sayısı aynı olmasına rağmen meğerse yüzde 13,7 büyümeye göstermişiz. Aslında benzer büyüme verileri son yıllarda sürekli yaşanıyor.

Refaha yansımayan, işsizliği bile azaltmayan bu büyümeler nasıl oluyor?

Tek seçenek var: Nominal fiyat artışında enflasyonu düşük gösterirseniz aslında büyümemiş olmanıza rağmen kâğıt üstünde büyümüş görölürsünüz.

Bakın pandemiye rağmen büyüyen iki ülkeden biri Türkiye diyoruz ama bunun reel bir karşılığı yok. Hatta bu yıl yüzde 9 civarı büyüyeceğiz diyoruz ama bunun da reel bir karşılığı yok.

Reel olan tek bir nokta var: Enflasyonu düşük gösterdiğimizde ücretlerimiz de düşüyor. Kaybeden tam da bu dar gelirli grup oluyor.

Ülke büyüyor diye sevinirken aslında çalışanlar veya sabit gelirliler kaybediyor. Alkışladığımız büyüme aslında kaybettiğimiz gelirimizmiş.

Umarım şimdi daha iyi anlamış oluruz.

ENFLASYONDA PEYNİR HESABI

Geçen ay açıklanan enflasyon rakamı üzerine yazmıştım bu meseleyi. Ama bu ay da değişen bir şey yok. O yüzden tekrar edeceğim.

Son 1 yılda süt fiyatı %37,0 arttı.

Süte bağlı ürünlerden yoğurt fiyatı da %36,9 artış gösterdi. Hazır sütlü tatlılarda ise %41,8 artış görüldü. Kaşar peynir fiyatı da %33,6 arttı. Tulum peynir ve krem peynirde de %20,0 ve %28,0'lik fiyat artışı yaşandı.

Dikkat edecek olursanız bu ürünler hep süte bağlı ürünler.

04.11.2021

Ama ne hikmetse enflasyon hesabında süt grubunda ağırlığı en yüksek olan BEYAZ PEYNİR fiyatı son 1 yılda sadece %6,6 artış göstermiş.

Süt ve süte bağlı ürünler yüzde 35-40 fiyat artışı yaşıyor ama beyaz peynirciler sadece yüzde 6,6 zam yapıyor.

Böylece enflasyon düşük çıkıyor. Ve hep beraber bu endekse göre pozisyon alıyor, yatırım yapıyoruz.

Ya da öylece seyrediyoruz.

Ne diyelim. Umarım bir açıklama gelir de öğreniriz.

04 Kasım 2021, Perşembe

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Tarih bize yolumuzu gösteriyor

Yaşadığımız dünyanın çarpıklıklarını anlamak ve bunlara çözüm üretmek, akli başında ve sorumlu her toplumun görevidir. Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, bu konuyu Roma'daki basın açıklamasında çok çarpıcı biçimde ele almıştı.

Erdoğan, "Şu anda dünyada milyarlarca insan açlık çekiyor, buna karşılık birkaç tane uçuk milyarder milyonlarca dolar harcayıp fanteziden öteye gitmeyen uzay yolculukları yapıyor" demişti.

Bugünkü Türkiye, bu yeni durumun çok iyi farkında.

Avrupa'nın eski sömürgeleri olan Afrika ülkeleri, Türkiye'nin ticaret ortakları. Türkiye, milli gelirine oranla dünyada diğer ülkelere en fazla yardım yapan ülke.

'ÇOK BÜYÜK FIRSATLAR VAR'

Bugün Konya'daki gençlik vakıflarının toplantısına gönderdiği mesajda **Erdoğan**, **"Önümüzde çok büyük fırsatlar var, yeni dünyaya hazır olmalıyız"** dedi. Tarihe ve bugüne bu açıdan baktığımız zaman biz Türklerin yaşadığı büyük serüvenin çapını ve sonuçlarını görebiliriz.

Düşünün ki bizim Anadolu'ya girme teşebbüsümüz 1071'dedir. O tarihte Anadolu'da çok büyük uygarlıklar vardı.

Mesela, üçüncü yüzyıl Bergama Cumhuriyeti edebiyatı, sanatı, askerliğiyle dünya çapında bir devletti. Veya Bizans'ı düşünün... Kalıntılarını bugün karşımızda buluyoruz.

İşte biz Türkler bugün Suriye'den, Afganistan'dan gelen göçmenleri hafife alıyorsak o dönemlerde de Anadolu'ya gelen Türkler böyle karşılanıyordu.

Ve şimdi aradan geçen binlerce yıl sonunda kendi uygarlığımızı, sanatımızı, kültürümüzü, geleneklerimizi oluşturduk, kentlerimizi kurduk.

Bugün Türkiye, dünyayla rekabet halinde bir sanayi ve ticaret ülkesidir.

AYDINLIK DÜNYANIN ÖNCÜSÜYÜZ

Yaşadıklarımızı unutmayalım ve demokratik cumhuriyetimizin kıymetini bilelim. Osmanlı'nın bunalım çağındaki ayaklanmaları tezgâhlayanları, Türk demokrasisinde muhalefet örneği olarak almayalım.

Bizim artık **Kabakçı Mustafa**'lara, Sultan **Genç Osman**'ı boğanlara, beğenmedikleri kişileri Topkapı'daki ağaçlara asan zorbalara ihtiyacımız yoktur.

Biz Türkiye olarak daha aydınlık, daha ileri bir dünyanın öncüsüyüz.

Bunu siyaset tarzımızla da bütün dünyaya göstereceğiz.

04 Kasım 2021, Perşembe

YAVUZ DONAT

Atatürk, Aytmatov... Tarihe yolculuk

ÇOLPAN ATA

Kırgızistan... Orta Asya'nın kalbinde, **Tanrı Dağları** ile **Pamir-Altay** dağ zincirinin kucağında... Kırgız ülkesi.

Bu mevsimde, nereye baksanız karla kaplı dağlar... Kırgız'ın söylemiyle, **"Göge uzanan dağlar coğrafyası."**

Denizden **bin 600 metre** yükseklikte, **118 akarsuyun** beslediği, dünyanın ikinci büyük dağ gölü... **Issık Gölü**'nün kıyısında... Büyük bir parkta... Açık hava müzesindeyiz... **Ruh Ordo** (Ruhlar Merkezi) **Kültür Merkezi**... Tarihe mal olmuş, siyaset ve sanat insanların heykelleri sergileniyor.

Karşımızda, **"Atatürk"** duruyor... **"Tunçtan"** yapılmış heykel... Anıtlaşmış... **"Türk dünyasının kalbinde yaşıyor."**

Ziyaretçiler... **Atatürk**'ün manevi kişiliği önünde fotoğraf çektiriyorlar.

Müzede dolaşmaya devam.

Bu kez... Yine tunçtan yapılmış... **"Cemile"**, **"Selvi Boylum Al Yazmalım"**, **"Gün Olur Asra Bedel"** romanlarının yazarı... Eserleri **176 dile** çevrilmiş... Kırgızistan'ın ünlü edebiyatçısı **Cengiz Aytmатов**... Bankta, ayak ayak üstüne atmış, oturuyor. Kırgızlı... **"Büyük Atatürk'e"** hayran... Bir de, **"Bozkırın bilgisi"** Aytmатов'a.

Selam getirdik

Gittik... Uçaktan indiğimizde... Karşımızda... Koca bir afiş... Türkçe ve Kırgızca:

"Hoş geldiniz."

Dönüşte... Havaalanının girişinde... Yine büyük bir afiş:

"Yolunuz açık olsun."

Afişlerin solunda ve sağında... Türk bayrağı... Kırgızistan bayrağı.

Cumhurbaşkanı **Sadık Caparov**, bizleri, "**Yine bekleriz... Büyük Türkiye'ye... Türk kardeşlerimize... Cumhurbaşkanı Erdoğan'a selamlarımızı söyleyin**" diyerek uğurladı.

Yatırım... Yatırım çağrısı

Ruslan Kazakbayev... Dışişleri, Dış Ticaret ve Yatırım Bakanı. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı **Rifat Hisarcıklioğlu**'na sarıldı... Ve şunları söyledi:

■ **Ağabey... Dilimiz, kökenimiz, tarihimiz ortaktır.**

■ Ebedi dostluk anlaşmamız var.

■ **Bizi unutmayın... Bizi yalnız bırakmayın.**

■ Gelin... Yatırım yapın... Bütün imkânlarımızla Türk işadamlarını bekliyoruz.

■ **Kapımız açık... Gönlümüz açık... Bizi kardeşiniz bilin.**

Kırgızistan... Ata diyarı... Kiminle konuştuysak, dillerde aynı sözler:

- **Biz kardeşiz... Hem de öz kardeş.**

Türkiye olmadan asla

Kırgızistan, "**Örnek bir şehir**" kurmak istiyor... 200 bin nüfuslu... "**Organik şehir.**" "**Kırgız-Türk İşbirliği**" toplantısında **Abay Alımkulov**'u dinledik... "**Temiz Şehir İnşası Kurumu Başkanı.**"

■ Şehir... Yedi yılda kurulacak... Abay Alımkulov birkaç kez, "**Akıllı şehir**" diye söz etti... Ve "**Akıllı evler.**"

■ Böyle bir şehir için harcanacak para... "**20 milyar dolar.**"

■ Hindistan, "**Bu şehirde özel hastaneler açalım**" demiş.

■ Kırgızistan görüşü:

"İlle de Türk yatırımcılar projede yer alsın."

Abay Alımkulov'un yarım saati aşan sunumundan sonra, Ekonomi ve Ticaret Bakanı **Daniyar Amangeldiev** konuştu:

- **Bu şehri, Türkiye ile birlikte kurmak istiyoruz... Türk müteahhitleri bunu başaracak tecrübedeler... Konuyla ilgili, 6 Kasım'da Avrupa Birliği'ne de sunum yapacağız.**

Kırgızistan'ı yönetenler, "**bizim müteahhitlere**" güveniyorlar... Hoşumuza gitti.

Ülkemiz cennet

Kırgızistan'da... **Doktorun** maaşı ne kadar?

Ve **öğretmenin, polis**in... Diğer kamu görevlilerinin.

Ortalama 200 dolar.

Polis, "**Biraz daha fazla**" alıyor... 250 dolar.

Doktor... **300-350 dolar.**

Maaşları öğrenince... Dedik ki:

- **Sizinkilerin, neden Türkiye'ye gitmek istedikleri anlaşılıyor... Türkiye'de... Ev**

hizmetlerinde çalışan Kırgız kadınlar, ayda 500-600 dolar alıyorlar.

Kırgız için... **"Türkiye, dünya cenneti."**

'Gelecek elimizde'

Bozkırın ortasında parlayan güneş... Türk dünyasının eğitim ve kültürdeki kutup yıldızı... Asya'daki akraba devletler ile aramızdaki altın köprü:

"Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi."

"Ortak üniversite", 26 yaşında.

Üniversitede, **"Türk öğretim üyeleri"** de var, **"Türk öğrenciler de."** Kırgız öğrenciler... Ve... 10'dan fazla ülkeden öğrenim için gelenler.

Daha önce gitmiştik... **2017'de.**

Üniversitenin sloganı... **"Gelecek elimizde... Biz başarırız."** Kırgızistan Cumhurbaşkanı Caparov, **"Üniversite daha da büyüdü... Gelişti... Bu coğrafyada model oldu"** dedi.

Ülkede 60'ın üzerinde üniversite var ama... **"En parlağı... Marka olanı"**, Manas Üniversitesi.

Sevindik... Gurur duyduk. Bozkırın ortasında parlayan güneş... Türk dünyasının eğitim ve kültürdeki kutup yıldızı...

Asya'daki akraba devletler ile aramızdaki altın köprü:

"Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi."

"Ortak üniversite", 26 yaşında.

Üniversitede, **"Türk öğretim üyeleri"** de var, **"Türk öğrenciler de."** Kırgız öğrenciler... Ve... 10'dan fazla ülkeden öğrenim için gelenler.

Daha önce gitmiştik... **2017'de.**

Üniversitenin sloganı... **"Gelecek elimizde... Biz başarırız."**

Kırgızistan Cumhurbaşkanı Caparov, **"Üniversite daha da büyüdü... Gelişti... Bu coğrafyada model oldu"** dedi.

Ülkede 60'ın üzerinde üniversite var ama... **"En parlağı... Marka olanı"**, Manas Üniversitesi.

Sevindik... Gurur duyduk.

Patates işbirliği

Kırgız Cumhurbaşkanı'nın... Başbakan'ın... Bazı bakanların katıldıkları yemekte söz, **"patatesten"** açıldı.

Kırgızistan, **"patates üretiminde"** iddialı.

Üretimin **"yarısını Kazakistan'a ihraç ediyorlar."** Niğdeli Erdoğan Özegen, sordu:

- **Kaç çeşit patates üretiyorsunuz? Bir dönümden kaç ton verim alıyorsunuz?**

Başbakan **Akylbek Caparov**, bilgi verdi... Sonra da **"Türkiye'deki durumu"** öğrenmek istedi.

Erdoğan Özegen, **"40 çeşit patates üretiyoruz... Bir dönümden sekiz ton verim alıyoruz"** deyince... Cumhurbaşkanı Caparov, **"Öyleyse hemen işbirliği yapalım"** dedi.

Niyetleri... Türkiye'den **"tohum"** almak.

"Türkiye'deki... Özellikle Niğde'deki uzmanlardan" yararlanmak.

Günün sözü

Dönemin SSCB Başkanı **Josef Stalin**'in zulmüne, kalemiyle kafa tutan tüfek... Kırgız edebiyatının en önemli ismi... Cengiz Aytmatov'un bir sözü...

Paylaşmak isteriz:

"İnsan için en zor şey, her gün insan kalmaktır."